

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

Sídelní struktura, druhy pozemků

Seznam **obcí s rozšířenou působností** (ORP) a obcí s pověřeným obecním úřadem (POU) byl stanoven zákonem č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2003. V návaznosti na tento zákon pak Ministerstvo vnitra vyhláškou č. 388/2002 Sb. stanovilo správní obvody těchto obcí. Vyhláškou č. 388/2004 Sb. ze dne 24. června 2004 bylo zařazení obcí do správních obvodů změněno (Pardubického kraje se změna nedotkla).

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí. Kód obce je pětimístný kód začínající „5“, doplněný na šesté pozici kontrolní číslicí. Kód obce je jednoznačný v rámci České republiky. Kód přidělený konkrétní obci je stálý v čase i prostoru. Název obce je určen při vzniku obce, zejména rozdělením nebo sloučením obcí. Může být také změněn rozhodnutím obce se souhlasem Ministerstva vnitra. Název obce je jedinečný v rámci okresu.

Město je obec, které byl na základě zákona o obcích (č. 234/2006 Sb.) udělen statut města, resp. (v Pardubickém kraji v případě Pardubic) statutárního města. **V tabulkách** jsou města a údaje za ně označeny **tučně**. Nově se objevuje i titul **městys** – jejich přehled uvádíme v samostatném odkazu (v tabulkách nejsou městyse zvýrazněny).

Data o **struktuře pozemků podle druhu** jsou přebírána od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Obyvatelstvo

Ve všech publikovaných demografických ukazatelích se jedná o údaje definitivní, týkající se obyvatel s trvalým bydlištěm na uvedeném území (bez ohledu na státní příslušnost), od roku 2001 – v návaznosti na Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 včetně cizinců s tzv. dlouhodobým pobytem (tj. s pobytem na základě víza nad 90 dnů, podle zákona č. 326/1999 Sb.) a cizinců s azylem na území České republiky. Údaje o počtu a složení obyvatelstva navazují od roku 2011 na definitivní výsledek Sčítání lidu, domů a bytů k 26.3.2011.

Věkem obyvatele se v demografické statistice rozumí dokončený věk, jehož obyvateľ dosáhl v okamžiku zjišťování, tedy věk při posledních narozeninách. **Průměrný věk** je aritmetický průměr věku všech jedinců (určitého pohlaví či celkem) žijících v daném časovém okamžiku na daném území.

Index stáří je poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

Živě narozené dítě - k 1. 4. 2012 byla zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, zrušena vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 11/1988, o povinném hlášení ukončení těhotenství, úmrtí dítěte a úmrtí matky, která definovala narození živého dítěte jako jeho úplné vypuzení nebo vynětí z těla matčina, jestliže projevuje alespoň jednu ze známek života a má porodní hmotnosti a) 500 g a vyšší anebo b) nižší než 500 g a přežije-li 24 hodin po porodu; obecné definice pojmů narození živého dítěte a narození mrtvého dítěte platná legislativa nyní (říjen 2014) neobsahuje.

Přirozený přírůstek obyvatelstva je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob ve sledovaném období a v daném území.

Celkový přírůstek obyvatelstva vyjadřuje rozdíl mezi počátečním stavem obyvatelstva a koncovým stavem obyvatelstva daného území a je tvořen součtem přirozeného přírůstku a přírůstkem stěhováním.

Stěhováním se v této publikaci rozumí změna trvalého bydliště osoby přes hranice uvedeného území.

Sňatky jsou započítávány do příslušného území podle místa trvalého bydliště ženicha. V případě ženicha, který nemá trvalé bydliště v ČR, je sňatek započítán podle místa trvalého bydliště nevěsty.

Rozvody jsou sledovány na základě údajů poskytovaných statistickým orgánům příslušnými soudy.

Vybavenost obcí

Podkladem jsou údaje z **Městské a obecní statistiky (MOS)** podle stavu k 31. 12. 2014. Jde o pravidelně ročně aktualizovanou rozsáhlou databázi spravovanou ČSÚ, která využívá nejen zdroje dat statistického úřadu, ale také externí zdroje. Vybavenost obcí se prezentuje územní metodou (včetně detašovaných pracovišť), bez ohledu na sídlo provozovatele. Obec je považována za vybavenou příslušným zařízením, jestliže je takto vybavena alespoň jedna její část. Vybrané údaje

o **zdravotnictví** jsou převzaty z podkladů Ústavu zdravotnických informací a statistiky, o **sociálním zabezpečení** ze zdrojů Ministerstva práce a sociálních věcí, o **školství** z databáze Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Nezaměstnanost

Údaje o počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání, jejich struktuře a počtu volných pracovních míst jsou převzaty z informačního systému Ministerstva práce a sociálních věcí. MPSV počínaje lednem 2013 přešlo na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na všech obyvatelích ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti. Data o nezaměstnanosti podle obcí a SO ORP nejsou za roky 2012 a 2013 k dispozici; jsou znovu poskytována až od 31. 3. 2014.

Dosažitelní uchazeči o zaměstnání jsou ti, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.

Ekonomické subjekty

Do počtu ekonomických subjektů byly zařazeny subjekty, které mají na příslušném území své sídlo (nikoliv pouze provozovnu). Datovým zdrojem pro počet a strukturu ekonomických subjektů (tzv. organizační statistiku) je **Registr ekonomických subjektů** (dále jen RES). RES je veřejným seznamem, který vytváří a spravuje ČSÚ na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě ve znění pozdějších předpisů. RES je průběžně aktualizován daty ze statistických zjišťování a z administrativních zdrojů. Po spuštění základních registrů veřejné správy od 1. 7. 2012 se základním zdrojem pro aktualizaci stal Registr osob (ROS). Vlivem zpřesnění dat podle **Registru osob** (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky.

V RES jsou evidovány **právnícké osoby** včetně organizačních složek státu a **fyzické osoby**, které mají postavení podnikatele. Obchodní společnosti zahrnují veřejné obchodní společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, akciové společnosti, evropská hospodářská zájmová sdružení a evropské společnosti. Družstva zahrnují i družstevní podniky. Fyzické osoby zahrnují soukromé podnikatele podnikající dle živnostenského zákona, fyzické osoby provozující jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů a zemědělské podnikatele – fyzické osoby. Od roku 2013 se v evidenci RES nerozlišují fyzické osoby zapsané a nezapsané v obchodním rejstříku.

Bytová výstavba

Údaje o bytové výstavbě jsou zpracovány z měsíčního statistického výkaznictví, ke kterému mají výkaznickou povinnost stavební úřady. Zahrnují celou bytovou výstavbu na území (včetně nástaveb, vestaveb a přístaveb), kterou vznikají nové byty. Nejsou zahrnuty byty vzniklé změnou účelu užívání bez stavebních úprav.

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou svému účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky. **Byty dokončené** jsou byty, na které ve smyslu Stavebního zákona a ve znění pozdějších předpisů byl příslušným stavebním úřadem do konce sledovaného období vystaven kolaudační souhlas.

Definitivní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2011

Přípravu, organizaci, samotné provedení sčítání, zpracování a zpřístupnění jeho výsledků zajišťoval Český statistický úřad na základě zákona č. 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Smluvním partnerem pro provedení terénních prací při sčítání byla Česká pošta, s. p.

Údaj o **počtu obyvatel** v definitivních výsledcích SLDB 2011 zahrnuje všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik sčítání místo obvyklého pobytu na území České republiky.

Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti.

Obydlený dům je dům, ve kterém je alespoň jeden obydlý byt nebo je v něm umístěno zařízení pro hromadné ubytování osob alespoň s jednou obvykle bydlící osobou. V obydlém domě musí mít obvyklý pobyt alespoň jedna osoba. Rodinný dům má maximálně tři samostatné byty, nejvíce dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví. Bytový dům je dům s převažující funkcí bydlení, který má více bytů přístupných ze společné chodby nebo schodiště a nejde o rodinný dům, počet podlaží není určující. Mezi bytové domy patří také vily, které nesplňují podmínky rodinného domu.

Obydlý byt je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Volby

Ve dnech 23. a 24. května 2014 se na území České republiky konaly již třetí **volby do Evropského parlamentu**. Volby se konaly v termínu vyhlášeném prezidentem České republiky v rozhodnutí ze dne 13. února 2014 (č. 24/2014 Sb.). Provedení voleb se řídilo zákonem č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů (dále jen „volební zákon“). Některá ustanovení volebního zákona upravovala vyhláška Ministerstva vnitra č. 63/2014 Sb.

Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2014 bylo na základě Lisabonské smlouvy zvoleno 751 poslanců a počet poslanců volených na území ČR byl stanoven na 21. Volební období poslanců Evropského parlamentu je pětileté.

Ve dnech 10. a 11. října 2014 se na základě rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 12. června 2014 (č. 112/2014 Sb.) uskutečnily v České republice **volby do zastupitelstev obcí** (městysů, měst, městských částí, městských obvodů územně členěných statutárních měst a hl. m. Prahy). Volby se konaly v řádném termínu po uplynutí volebního období, na které byla zvolena zastupitelstva obcí v předchozích řádných volbách ve dnech 15. – 16. října 2010 a ve všech dodatečných, opakovaných a nových volbách v období leden 2011 – březen 2014. Provedení voleb se řídilo zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Další podrobnosti byly upraveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V některých obcích se volby v řádném termínu nekonaly (úmrtí kandidáta spojené s poklesem pod zákonem stanovený minimální počet volených členů zastupitelstva, tj. 5; nepodání kandidátních listin) – v celé ČR se jednalo o 13 obcí, z toho 2 v Pardubickém kraji (Lány u Dašic, Víska u Jevíčka).

Kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce mohly podávat politické strany a politická hnutí registrované podle zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích u Ministerstva vnitra, jejich koalice, jejich sdružení s nezávislými kandidáty, sdružení nezávislých kandidátů i jednotliví nezávislí kandidáti.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje – „Vybrané údaje za obce Pardubického kraje v roce 2014 podle správních obvodů“ a původu statistických dat v materiálu otištěných.

Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).